
*Геннадій
Аляєв*

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ФІЛОСОФІЇ: історико-філософські читання

Історико-філософські читання, присвячені Всесвітньому дню філософії 2010, відбулися 17 листопада у Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка. Традиція відзначати World Philosophy Day в Україні започаткована нещодавно — втім, як і сам цей міжнародний день, встановлений як День філософії ЮНЕСКО 2002 року, а з 2005-го перетворений і за назвою, і за статусом на всесвітню подію, у програмі якої — різноманітні філософські дискусії у різних країнах світу. Принаймні з 2006 року такі заходи відбуваються і в нашій країні — в Києві, Дніпропетровську та інших містах. Цього разу до Полтави з'їхався потужний десант українських науковців — професор О. Хома (м. Вінниця), професори М. Савельєва, Н. Мозгова, Т. Суходуб, І. Немчинов, доцент В.Л. Павлов (м. Київ), професор В. Окорочков (м. Дніпропетровськ). Долучилися і колеги з інших полтавських університетів та академій — професори П. Кравченко та С. Куцепал, доцент О. Киричок та інші. Крім практично зорієнтованої — на залучення нових авторів і на впровадження у філософський дискурс України світових стандартів філософського перекладу — презентації «Європейського словника філософій» (О. Хома) в аудиторії розгорнулася цікава дискусія, що за своєю тематикою, щоправда, тяжіла більше не до історії філософії, а до філософії історії та сучасності (М. Савельєва — «Епоха, схоплена думкою»: про деякі особливості філософсько-історичної термінології»; В. Окорочков — «Філософія істини А. Бадью»; Т. Суходуб — «Філософія як проблема філософії»; І. Немчинов — «Звичайна схема російської історії»: радянська модифікація до революційних міфологем»; В. Павлов — «Феномен справедливості: історико-філософські ретроспекції та

сучасність» та ін.). Такий «ухил» тем, очевидно, не випадковий, адже і загальна тематика World Philosophy Day 2010 визначалася під кутом зору Міжнародного року зближення культур — зокрема, Паризький форум 18 листопада проходив під гаслом «Philosophy, Cultural Diversity and Rapprochement of Cultures» («Філософія, культурне розмаїття та зближення культур»). Утім, зближення культур загалом не вийшло — адже запланований раніше конгрес у Тегерані ЮНЕСКО в останній момент позбавило своєї підтримки. Зізнаюся, що й наш День філософії пройшов не без організаційних перешкод — не простим є існування філософії в технічному навчальному закладі, навіть якщо це університет, — але які там наші проблеми порівняно з таким залежним існуванням філософії в лещатах світової політики! Зрештою, все це ізнов доводить, що День філософії слід сприймати не стільки як професійне свято — на кшталт «Дня фінансиста» чи «Дня юриста» (адже і день-то — не філософа, а Філософії!), — скільки як слушну на-

году ще раз долучитися до таємниці філософського пізнання і мірою сил долучити до неї тих, хто поки що на філософію не зважає. Адже — процитую Міжсекторальну стратегію в галузі філософії ЮНЕСКО, — «створюючи інтелектуальні інструменти для аналізу і розуміння ключових понять, таких як справедливість, гідність і свобода, розвиваючи здатності до незалежного мислення і судження, вдосконалюючи важливі навички для розуміння і критичного сприйняття світу і його проблем, а також стимулюючи розмисли про цінності та принципи, філософія є “школою свободи”».

Сподіваємось найближчим часом видати за матеріалами цих Історико-філософських читань науковий збірник. А наступним кроком буде проведення в Полтаві в червні 2011 року під егідою Товариства російської філософії при Українському філософському фонді міжнародної конференції «Російська філософія: історія, методологія, життя», до участі в якій запрошуємо всіх охочих.

Геннадій Аляєв — доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціально-політичних дисциплін Полтавського національного технічного університету ім. Юрія Кондратюка.
